

Til: Karen Leth Jensen (kkj@em.dk)
Fra: René Højmark (rth@ida.dk)

Notat
11. marts 2022

IDAs hørings svar til udkast til Lov om Danmarks Eksport- og Investeringsfond (j. nr. 2022-2333)

Tak for muligheden for at komme med et hørings svar til udkast til Lov om Danmarks Eksport- og Investeringsfond. Ingeniørforeningen, IDA bakker grundlæggende op om en ny, slagkraftig eksport- og investeringsfond.

IDAs selvstændige medlemmer har generelt været positive over for de finansielle produkter, som de tre eksisterende fonde, Vækstfonden, EKF-Danmarks Eksportkredit og Danmarks Grønne Investeringsfond, tilbyder i dag. Og det er derfor grundlæggende fornuftigt, at Danmarks Eksport- og Investeringsfond vil kunne udbyde de samme aktiviteter, som de tre fonde kan i dag og samtidig med lovforslaget have mere effektive rammer end der er i dag. Der vil dog på enkelte punkter være behov for justeringer – se senere.

Danmarks Eksport- og Investeringsfonds målgruppe vil bestå af en foreningsmængde af målgrupperne, som de tre eksisterende fonde i dag henvender sig til.

Et vigtigt segment i denne sammenhæng er iværksættere inden for teknologi og naturvidenskab. Danmarks vækst og velfærd bygger på iværksættere med et fundament af teknologi og naturvidenskab. Fremover kaldt S&E-iværksættere. Denne kategori af iværksættere har nemlig et usædvanligt positivt udviklingsforløb set i forhold til andre iværksættere. De vokser hurtigere med hensyn til jobs, omsætter for mere og eksporterer tidligere og for mere sammenlignet med øvrige danske iværksættere¹. 5 år efter opstart har den typiske S&E-iværksætter syv årsværk beskæftiget og har en årlig omsætning på 8,6 mio. kr. Den typiske iværksætter i industrien har på samme tidspunkt kun to årsværk og omsætter i omegnen af 2,6 mio. kr.

Iværksættere som bygger deres fundament på teknologi og naturvidenskab begynder typisk at eksportere efter virksomheden har eksisteret i 6 år. Det er noget tidligere end andre iværksættergrupper. Efter 15 leveår eksporterer 78 % af S&E-iværksætterne, imens det kun er knap 20 % af den typiske industriiværksætter.

Samtidig beskæftiger S&E-iværksættere flere typer af faggrupper. De skaber jobs til ufaglærte, faglærte og medarbejdere med en

---

¹ ATV, 2021.

videregående uddannelse. S&E-iværksættere baserer en stor del af deres omsætning på tekniske og naturvidenskabelige kompetencer, herunder STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Mange af dem investerer i forskning og udvikling og samarbejder med universiteter og andre forskningsmiljøer. Iværksættere som bygger deres forretning på naturvidenskab og teknologi er på den baggrund særdeles interessante at have fokus på set med samfundsøkonomiske briller, også i Danmarks Eksport- og Investeringsfond.

Det er positivt, at Danmarks Eksport- og Investeringsfond skal satse ekstraordinært på det grønne område. Men der skal samtidig være muligheder for andre iværksættere med spændende forretningsideer – fx inden for sundhed og robotter. Virksomheder inden for sikkerhed og forsvar er ligeledes pludselig i fokus efter urolighederne i Ukraine.

I iværksætttermiljøet er der ros til flere eksisterende og tidligere programmer, som fungerede godt. Det er fx match-ordning, investorfradrag, Innovationsfondens scale-up programmer, Innovationsmiljøer og Markedsmodningsfonden. Samtidig er Nordjysk Lånefond nævnt blandt iværksættere, som en fond med en fornuftig tilgang til at udlåne kapital.

Der mangler i højere grad en øget risikovillighed og tålmodighed fra de offentlige fondes side. Det gælder særligt over for de iværksættere, som bygger deres forretning på fysiske produkter, da de ofte er meget forsknings- og udviklingstunge, og dermed har en lang udviklingshorisont. Det kan eksempelvis være iværksættere inden for det grønne område, sikkerheds- og forsvarsteknologi og biotek/sundhed. Men også andre teknologi- og naturvidenskabelige områder.

I iværksætter- og investormiljøet opleves det indimellem, at de offentlige fonde – fx Vækstfonden – ikke er tålmodige og langsigtede nok i deres investeringsprofil, og fondene derved for hurtigt har fokus på afkast og et salg af iværksættervirksomheden til private investorer fra ind- og udland.

De tidligere Innovationsmiljøer, som er blevet lukket ned i forbindelse med erhvervsfremmereformen i 2018, blev oplevet mere tålmodige i sine investeringer end fx Vækstfonden opleves i dag.

Der opleves i iværksætttermiljøet at være forholdsvis mange penge til udvikling, men omvendt ikke til markedsmodning i de danske

offentlige fonde. Markedsmodningsfonden som eksisterede tidligere var en spiller på denne del af kapitalmarkedet. Men der er ikke nogen af de eksisterende offentlige fonde, som i samme grad udfylder dette hul i dag, særligt hvis produktet ikke rammer inden for de 3 grønne demonstrationsprogrammer EUDP, MUDP og GUDP.

Forum for genstart af dansk eksport pegede på tilbage i 2021, at: "Der skal investeres mere i at udvikle fremtidens styrkepositioner, hvor grøn omstilling, et stærkt sundhedsvæsen og digitale løsninger er afgørende katalysatorer for en øget konkurrencekraft på den anden side af krisen".

Det 14. klimapartnerskab påpeger også manglende risikovillighed fra de offentlige fonde inden for det grønne område: " At investere i ny grøn teknologi kan sammenlignes med investeringer i Life science, hvor der er behov for store, lange og risikovillige investeringer. Denne form for investeringer kræver, ligesom Life science, et specialiseret investeringsteam" og " Den primære barriere for investeringer i grønne iværksættere og startups er, at de typisk ikke passer ind i den klassiske venturertankegang".

Oplevelsen af en form for "stop-go politik" i det offentlige fondsfinansieringslandskab er ikke en fremmed følelse i iværksætttermiljøet. Der skal bruges meget tid på ansøgninger til mindre beløb. Det kan sammenlægningen af tre offentlige fonde til en fond forhåbentlig råde bod på.

Konkrete anbefalinger til den nye fond:

- Den nye fonds investeringsprofil skal i højere grad end i dag ramme teknologi- og naturvidenskabstunge iværksætteres og andre virksomheders langsigtede behov, og i mindre grad tænkes i overskud og videresalg på den korte og mellemlange bane. Det er vigtigt at have for øje i forhold til fx udbyttepolitikken i §20.
- Det er fornuftigt, at den nye offentlige fond får et særligt formålsfokus på bæredygtig og grøn omstilling, da det er særdeles vigtigt. Men det forudsætter, at der også er nok offentlig investeringskapital til andre perspektivrige iværksættere og virksomheder på teknologiområder, som fx life science, bioteknologi, forsvar, sikkerhed samt fødevareteknologi. Det gælder også i forhold til sammensætning af bestyrelsesmedlemmernes kompetencer i §15, stk. 4.

- Det er vigtigt som nævnt i §3, at fokus i den nye fond er aktiviteter som det private marked normalt ikke påtager sig. Fonden skal ikke være en konkurrent til det private marked.
- I forhold til §4, stk. 2 bør arbejdstagerrettigheder indsættes på lige fod med klima, miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold.
- Det er vigtigt, at den nye fond udøver aktivt ejerskab som nævnt i §6.
- Det er positivt, at der fastholdes princippet om armslængde mellem minister og den nye fond samt selvstændige offentlige dattervirksomheder.
- Nogle iværksættere og mindre virksomheder oplever, at bankerne tager sig forholdsvis godt betalt i Eksportkredit-ordningen i form af fx gebyrer, selvom staten stiller kaution. EKF eller anden statslig myndighed bør igangsætte analyse af omkostningsniveauet for mindre virksomheder hos bankerne ved ansøgning om eksportkredit.
- Offentlige fonde, som primært udbetaler tilskud bagudrettet, bør ændre praksis til forudbetaling af hele eller dele af tilskuddet. Det vil hjælpe på iværksætteres og mindre virksomheders likviditet.

Med venlig hilsen

Per Diget
Formand
Erhvervs- og Vækstudvalget
Ingeniørforeningen, IDA